

עם היכנסו של יום ראש השנה הקדוש, עומד האדם במבחן ובמשפט, שיגיע לסיומו ביום הכיפורים בעוד עשרה ימים. הקב"ה רחמן וסולח, אך יש לזכור שדבר אחד הקב"ה לא מוחל ולא שוכח והוא – צער ופגיעה ביהודי.

בשמיים מדקדקים ומקפידים מאד על כל פגיעה וצער שנפגע יהודי, זאין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חבירו. לפנינו מעשה נורא המלמדנו, כיצד מתייחסים בשמיים לצער קל של יהודי: "לגאון הקדוש, ר' יואל סירקיש זצ"ל, בעל פירוש 'הבית חדש' (הב"ח), היה תלמיד אחד שהיה עשיר גדול ובעל צדקות לרוב.

בכל יום היה מלמדו הב"ח את הלכות הצדקה ואת מעלתה, וכל הוצאות הצדקה של התלמיד העשיר, היו נעשים על פי עצת והדרכתו של הב"ח. יום אחד, הגיע אל הב"ח, בעל חנות יין, כשהוא מספר בבהלה ודאגה: "רבנו, מזה כבר עשרות שנים שאני שוכר את חנות היין ממושל העיר. והנה, עתה, הגיע אדם אחד והחליט לגזול את פרנסתי. מה עשה? דפק הוא על דלת המושל והחל לשדלו בדברים על מנת שישכיר לו את החנות שלי ואף הבטיח לשלם לו יותר ממני. מה אעשה רבי? חיי וחי משפחתי נמצאים בסכנה, הצליני מצרה זו. בבקשה", התחנן בדמעות שלישי.

נכמרו רחמיו של הב"ח ואמר לו: "לך לתלמידי העשיר ותבקש ממנו בשמי, שמכיוון שיש לו קשרים עם מושל העיר, שילך לדבר עמו שימשיך להשכיר לך את עסק היין".

רץ היהודי בשמחה אל העשיר וביקש ממנו את בקשת רבו הב"ח. העשיר שמע את הדברים והבטיח: "אין בעיה, בעוד מס' ימים אלך למושל העיר ואבקש ממנו שישכיר לך את עסק היין". "לא", פרץ היהודי בבכי, "עוד כמה ימים יהיה זה כבר מאוחר ואני ומשפחתי נגוע ברעב. בבקשה, לך כעת אל המושל והצל את חיינו", התחנן בדמע. "מצטער", אמר העשיר, "חייב אני לסיים את עסקי ביריד ב'לייפציג', על מנת שלא אפסיד סחורה רבה, אך

אני מבטיח לך שאח"כ אעזור לך", סיים העשיר כשהוא מוזג לשניהם כוס יין. היהודי נרגע וחזר לביתו שמח ומאושר וסיפר לאשתו על הבטחת העשיר לטפל בעניין. כששמעה אשתו את העניין התמלאה בכעס ופחד ואמרה לו: "חיינו בסכנה וכך אתה נותן לעשיר לדחות אותנו בכמה ימים. מדוע לא הכרחת אותו ללכת מיד? האין אתה מרחם עליי ועל ילדינו? הכיצד עשית זאת", היא אמרה בעיניים דומעות ובלב דואג. לבו של בעלה נשבר והוא ניסה לחזקה בדברי אמונה שהכל יסתדר, אך היא סירבה להתנחם ואמרה לו שהוא יהיה אשם אם יקרה דבר לא טוב בביתם ח"ו. ימים קשים עברו על אותו יהודי, עד אשר הלך העשיר אל מושל העיר.

לא עבר עליו יום ללא מריבה ובכיה של אשתו. ימים בודדים שנראו לו כנצח מר. והנה, לאחר מספר ימים, סיים העשיר את עסקי ביריד ומיד הלך לבצע את חובתו, לדבר עם מושל העיר. המושל שמע את דברי העשיר ואכן הסכים לדבר וסגר חוזה לעשר שנים נוספות עם אותו יהודי בעל חנות היין. לאחר מספר שנים, נפטר העשיר להיות עולמו. לילה אחד, בא העשיר בחלום אל רבו הב"ח ופנה אליו: "רבי ומורי, באתי לספר לפניך את כל אשר עברתי בשמיים אחר פטירתי. ואז הוא פתח וסיפר: "בבואי לפני פמליא של מעלה, ראיתי נשמות של שני קצבים, אשר מכיר אני אותם מהעולם שלכם, אשר היו מאכילים את היהודים בעיר 'קראקא' בנבילות וטרופות. אחד מהם, הגיע בימי חיינו, אליך, רבי, ועשה תשובה, בעוד חברו, לא עשה תשובה ונפטר במצבו שהוא.

אז שמעתי קול חזק בשמיים שקורא לקצב הראשון שלא עשה תשובה ומזמין אותו לדין קשה בשמיים, ואז רצו אחריו כלבים עזים שטענו שהוא גזל את הנבילות והטרופות שלהם, בכך שהאכיל בהם את היהודים.

"טיפה סרוחה!", קרא אליו הקול, "איך לא פחדת מפני יום הדין? איך העזת פניך להאכיל את בני נבלות וטרופות?". הקצב היה נבוך ומבוהל ולא ענה מאומה, ותוך כדי דיבור אחזו בו והשליכוהו לתוך עמקי שאול ל"ע.

ואז לפתע קרא הכרוז בשמי להיכנס לדין. רעדתי כולי וב"ה יצאתי זכאי בדין הנורא. מיד ניגשו אליי מלאכי עליון והובילוני בשירה אל גן העדן. השערים נפתחו והמראות והריחות שהרחתי, איני יכול לתארם בפני בן תמותה. והנה, כאשר באתי להיכנס אל גן עדן, הגיע לפתע מלאך שנעמד מולי ולא נתן לי את האפשרות להיכנס.

ואשאלהו: "מי אתה? ומה עשיתי לך שאתה חוסם אותי מלהיכנס אל מקומי ונחלתי לעולמי עד בגן עדן?", אז השיב לי המלאך ואמר לי: "דע לך, שבחייך עשית טובה לאותו יהודי בעל בית היין והצללת את פרנסתו, אך אינך יודע כמה דמעות וצער גרמת לו ולאשתו עד יום הישועה, ולכמה מריבות גרמת שיהיה בין בני הזוג בכך שלא הלכת מיד אל המושל".

מיד טענתי שעשיתי זאת כדי להציל את רווחי ביריד, אך בשמיים הדמעות והצער של אותו יהודי ומשפחתו גברו על הכל והחזירו אותי למשפט חוזר בפני בית דין של מעלה. נערך לי משפט ויצא פסק חדש: "עליו לשבת בשערי גן עדן ולא להיכנס פנימה, כמספר הימים אשר המתין היהודי עד חזרתו מהיריד".

איני יודע כמה ימים ישבתי שם, אך היה זה נראה בעיניי כשנים רבות, אשר אין לשער ולתאר תא גודל הצער שהרגשתי אז, כאשר אני רואה נחתי בגן עדן אך איני יכול להיכנס אליה". למחרת סיפר הב"ח את החלום שחלם בפני קהל עדתו ואמר: "שמעו וראו, עד כמה מקפידים בשמיים על צער שגרם האדם ליהודי ואף בכך שרק גרם לו להמתין כמה ימים בבכי ודאגה".

כעת, שעומד האדם וכל משפחתו בפני דין גדול על השנה הקרבה, צריך הוא לראות אם לא ציער יהודי בכל צורה שהיא ואף לא בצחוק, שבשמיים מקפידים ומדקדקים עד למאד בכל צער שנגרם ליהודי, ואף מהמתנה שגרמת לו להמתין לך ובעקבות כך הדבר גרם לו לצער. זה הזמן לבקש סליחה ולזכות בכתיבה וחימה טובה!